

Sladovníci povzbudzujú poľnohospodárov: pestovanie sladovníckeho jačmeňa má perspektívu

Minulý týždeň sa na Agro-družstve v Trebaticiach uskutočnil už tretí ročník Sladovníckeho poľného dňa, ktorého organizátorom je Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. Zámerom tohto celoslovenského odborného podujatia je motivovať poľnohospodárov, aby sa venovali pestovaniu jačmeňa. Šľachtiteľom, pestovateľom a spracovateľom sladovníckeho jačmeňa umožňuje vymeniť si informácie a skúsenosti nevyhnutné na dosiahnutie kvality, ktorá spĺňa požiadavky sladovníkov.

Sladovnícky jačmeň patrí k tradičným plodinám pestovaným na našom území už stáročia, čo v 19. storočí viedlo k rozvinutiu spracovateľského priemyslu - sladovníctva. Vzhľadom na dopyt sladovní po sladovníckom jačmeni je to plodina, ktorá pri dodržaní správnych postupov je pre poľnohospodára rentabilnou komoditou. Naše sladovne vytvárajú na Slovensku pridanú hodnotu tým, že spracúvajú domácu surovinu - sladovnícky jačmeň - nielen pre potreby slovenských pivovarov ale aj na export. Dostatok sladovníckeho jačmeňa z domácej produkcie je prospešný pre celý dodávateľsko-odberateľský reťazec, t.j. pre spracovateľov (sladovne, pivovary) a odberateľov (distribúcia, maloobchod, reštauračné zariadenia a cestovný ruch) a navyše vo významnej miere pomáha aj dlhodobo negatívnej agropotravinárskej obchodnej bilancii SR.

„Napriek dopytu po sladovníckom jačmeni zo strany slovenských sladovní za ostatných 10 rokov na území SR k poklesla výmera osevných plôch jačmeňa jarného na polovicu - v roku 2008 to bolo 194 000 ha a v roku 2018 už len 87 000 ha. Hľadáme spôsob, ako motivovať poľnohospodárov, aby navýšili hektárové výmery sladovníckeho jačmeňa, respektíve sa k jeho pestovaniu vrátili. Ak tak urobia, vsadia na plodinu, ktorá ide dobre na odbyt a je navyše prínosom pre slovenské hospodárstvo,“ hovorí Jana Shepperd, prezidentka Slovenského združenia výrobcov piva a sladu.

Výroba sladu je prínosom pre naše národné hospodárstvo aj vďaka vytvorenej zamestnanosti, daňovým odvodom a nákupu tovarov a služieb. Pivovarníctvo a sladovníctvo sú jednými z mála odvetví, ktoré nakupujú väčšinu svojich vstupov od slovenských dodávateľov. V prípade sladovníctva ide o 88% vstupov, v prípade pivovarníctva o 95% vstupov. Slovenské sladovne v roku 2017 vynaložili viac než 76 mil. EUR na nákup tovarov a služieb. Viac než 70% týchto nákladov tvoria náklady za sladovnícky jačmeň (53 mil. EUR)[1]. Sladovnícky priemysel je príkladom úspešného spracovateľského odvetvia slovenského potravinárstva a slad príkladom našej úspešnej exportnej komodity, ktorá je schopná obstáť v zahraničnej konkurencii. Pre zachovanie konkurencieschopnosti slovenských sladovní na svetových trhoch je však potrebné posilniť pestovanie jačmeňa jarného na Slovensku.

Spoluorganizátormi podujatia sú najvýznamnejšie slovenské sladovne (Heineken Slovensko Sladovne, Levická sladovňa, Lycos – Trnavské sladovne, Plzeňský Prazdroj Slovensko, Sladovňa - Michalovce), spoločnosť BASF a osivárske spoločnosti (Istropol Solary, Limagrains Central Europe Cereals, Osivo Zvolen, Rapool Slovakia, RWA Slovakia, Selgen Slovakia).

Dodatočné informácie o sladovníckom jačmeni a slade

Sladovnícky jačmeň je z hľadiska obchodu s poľnohospodárskymi komoditami veľmi zaujímavá komodita. Slovensko má dlhú tradíciu nielen pestovania jačmeňa, ale aj jeho spracovania na slad, ktorý je základnou surovinou na výrobu piva. Slad vyrábaný na Slovensku spĺňa najprísnejšie kvalitatívne parametre a je dlhodobo žiadaným artiklom na svetových trhoch.

Napriek týmto skutočnostiam sa v posledných rokoch stále menej slovenských poľnohospodárov rozhodne zasiať práve sladovnícky jačmeň. Je to plodina, ktorá vyžaduje výber vhodných odrôd a špeciálnu agrotechniku, a pri dodržaní správnych postupov môže byť rentabilnou komoditou.

Ako klesajú oseedné plochy, tak klesá aj úroda jačmeňa na Slovensku. Toto spôsobuje problém slovenským sladovníkom, ktorí ho nevedia získať dostatok jačmeňa na domácom trhu. Nákup

jačmeňa zo zahraničia za účelom uspokojenia dopytu pivovarníkov v širšom európskom regióne po slovenskom slade zvyšuje našim sladovníkom výrobné náklady a tým znižuje ich konkurencieschopnosť na zahraničných trhoch.

Tento negatívny domino efekt sa Slovenské združenie výrobcov piva a sladu snaží zastaviť organizovaním odborných podujatí pre pestovateľov a šľachtiteľov. Informácie o odporúčaných odrodách sladovníckeho jačmeňa a používaní správnej agrotechniky sú základným predpokladom pre dobré výnosy a kvalitný sladovnícky jačmeň.

Osevné plochy jačmeňa v tisícoch ha

Roky	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jačmeň ozimný	19,6	18,1	15,6	15,6	18,9	17,7	27,7	33,2	34,2	33,3	37,6
Jačmeň jarný	194,2	178,8	123,3	120,7	129,6	104,7	111,2	107,5	81,2	87,8	87,0
z toho sladovnícky	101,8	94,0	62,2	61,0	67,6	51,9	60,0	58,1	41,4	48,2	47,1
Jačmeň spolu	213,9	196,8	138,9	136,3	148,5	122,4	138,9	140,7	115,4	121,0	124,6

Zdroj: ŠÚ SR

Slovenské združenie výrobcov piva a sladu

Slovenské združenie výrobcov piva a sladu je dobrovoľnou profesijnou stavovskou organizáciou, ktorá združuje právnické osoby podnikajúce vo výrobe sladu a piva. Úzko spolupracuje so Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, výskumnými ústavmi, vysokými školami a ďalšími odbornými profesijnými združeniami a zväzmi, najmä v oblasti potravinárstva a poľnohospodárstva. Aktívne spolupracuje a zapája sa do činnosti európskych pivovarníckych a sladovníckych združení. Od roku 2008 je riadnym členom európskeho pivovarníckeho združenia The Brewers of Europe. Viac informácií nájdete na www.slovenskepivo.sk.

[1] Analýza EY 2018: Prínos pivovarníctva a sladovníctva pre hospodárstvo SR